

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
("Közművelődés" nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű melléletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
valamint a reclamatiók.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Kísérleti termelések a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában 1891-ben. I. Ásványi Lajos.
A rajzaskörül teendők. Dömötör László.
Egyleti élet.
Az erdélyi gazd. egylet igazgató választmányának ülése május 21-én.
Kormányintézkedés.
A földmiv. minster utmutatása a szőlőragya (peronospora viticola) elleni védekezésre.
Rövid szakközlemények.
Mézgásodás. — Az istálló levegőjének befolyása a tejhozamra. — Erdei bogók hasznosítása. — Országos lóvásár N-Váradon. — Fialat borok kezelése. — A paprika termelés jövedelmezősége
Vegyesek.
Kirándulás Debreczenbe és a Hortobágyra. — A buzaárak esésének okai. — Magyarország gabona kivitele április havában. — Egerek kipusztítása. — A szecskáról és a szalmáról. — Mennyire becsülük külföldön a gyümölcsöt. — A csirkék ivóvize. — Moddig koplalhat egy tyuk?

Kísérleti termelések a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában 1891-ben.

I.

1. Montagnei és közönséges rozs párhuzamos termesztése.

A kísérlet célja a fent nevezett rozsfélék közötti termés-különbségek megállapítása.

Az eredeti montagnei rozst a földművelésügyi ministerium útján nyertük; a közönségeset a magunk gazdaságában termesztettük.

Vetésük a táborhelyi II-ik táblában két-két kat. holdban 1890. év okt. 10-én történt, az „Universal” sorvető géppel kat. holdanként 150 l. maggal.

Előnövényük tengeri volt, előmunkálatuk pedig a tengeri után, vető szántás, boronálás és gyűrűs hengerrel való hengerezésből állott.

Őszi fejlődésükről nem sokat mondhatunk, mivel kései vetésük és a korán beállt télies időjárás abban annyira hátra vetették, hogy csak is tavaszra kelve gyönyörködhettünk egyenletesen kikelt szép vetésünkben.

A korai tavaszi időjárás tenyészetükre nem volt a legkedvezőbb, májustól kezdve azonban annyira jóra fordult az időjárás, hogy mindnyájunkat a legvérmesebb termési reményekre jogosított.

A montagnei rozs szárba indulásától kezdve elűtött a közönséges rozstól mind színre, mind pedig fejlődésre nézve. Színe ugyanis valamivel világosabb, szára pedig magasabb, fejlettebb volt, úgy, hogy virágzása és érése is 10-12 nappal hamarabb beállt a közönséges rozsnál.

Aratásuk kaszával, cséplésük gözcséplő géppel történt.

Külömb-ség a közönséges rozs terhére.	Közönséges rozs.	Montagnei rozs.	Mégnevezés		Egy k. hold után	Egy hektoliter sulya	Jegyzet
			A ter-let hold	Az elve-let mag			
—	2	2	—	—	—	—	—
—	300	300	—	—	—	—	—
—	65-5	73	—	—	—	—	—
—	1529	1300	—	—	—	—	—
—	2086	2190	—	—	—	—	—
—	347	365	—	—	—	—	—
—	72	65	—	—	—	—	—
—	7	—	—	—	—	—	—
—	104	18	—	—	—	—	—

Ezen kísérletünkben azt tapasztaltuk, hogy a montagnei rozs 10-12 nappal korábban fejlődik a közönségesnél, több szalmát is szolgáltat amannál s végre a nagyobb hidegek iránt érzékenyebb a közönséges rozsnál, miért is enyhébb időjárási viszonyok mellett takarmány előállítására ajánlatos ugyan termesztése, de szemtermelés szempontjából nem állja ki a versenyt közönséges rozssal.

2. Sárga olajbogyó, Vörös mamut, Sárga bocok, Sárga oberndorfi és Narancssárga kerek takarmányrépa félek összehasonlító kísérleti termesztése.

A kísérlet célja a fenti takarmányrépa fajták közül a legértékesebb fajta kiválasztása.

Kísérleti területül a kastélyréti táblán kívüli igen szerencsés összetételű és jóerőben lévő luczerna törés szolgált, mely ősszel 18 cm. mély törésben, tavasszal ugyancsak olyan mély szántásban, többszörös fogasolásban és hengerezésben részesült.

Az egyes párcellák nagysága 533 □ öl (1/3 k. hold.)

A vetés ápril 4-én történt „Hungária Drill” sorvetővel 40 cm. sortávvalban k. holdanként 12 kgr. maggal.

A gép után az esetleg felszinen maradt magvak alátakarását, illetve a gépsarabok alkotta barázdák elronázását egy tövisborona végezte.

Az elvetett magvak ápril 12-én már kikeltek, 25-én pedig az első kapálásban részesültek.

Második kapálásuk és egyezésük május 8-án, harmadik kapálásuk június 15-én történt részint angol szabású répakapákkal, részint pedig közönségesekkel.

Tavaszi fejlődésük igen jó aratási reményekre jogosítottak, a hosszan tartó nyári és őszi szárazság azonban nagyon alászállították a termési eredményeket.

Szedésük október 15-én, a cukor-lé vizsgálata pedig 30-án történt, aminek eredményét az alábbiakból láthatjuk.

Sorszám		A répa fajta		A termés nagysága		A répa lé cukor tartalom		A répa lé észrevétel	
1	2	3	4	1/2 k. holdon	1 k. holdon	1/2 k. holdon	1 k. holdon	1/2 k. holdon	1 k. holdon
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sárga olajbogyó	Vörös mammut	Sárga bocok	Sárga oberndorfi	Narancssárga kerek	—	—	—	—	—
7062	8182	8112	5042	6864	21186	24546	24336	15126	20592
12-15	13-5	9-8	10-8	13-4	8-29	10-0	6-46	6-05	9-4
A cukortartalom vizsgálata ezen és az utóbbi kísérletnél is Tuba Lajos vegytanár végezte. A vizsgálathoz 2-3 különböző nagyságú répa leve lett felhasználva, melyek a nyári és őszi szárazság miatt többékevésbé fonyadtak voltak.									

A fentiekből tehát megtudtuk azt, hogy a kiválasztott répa félek között, a vörös mammut adott a legtöbb és legjobb takarmányrépát.

3. Germania, Columbus, Elefánt, Vörös mammut és Sárga oberndorfi takarmányrépák összehasonlító kísérleti termesztése.

A kísérlet célja ugyan az, a mi az előbbinél említve volt. Kísérleti területül a Vizen-tuli II-ik táblából kihasított 5 árnyi terület szolgált,

Mindennemű
műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított
MAGYAR ÁLTALÁNOS KÉNSAV-, MÜTRÁGYA- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit: esontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt esontlisztet, Thomassalakat, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgálicot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébet tér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intezendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-
salak.

mely őszszel és kora tavasszal 24 cm. mély szántásban részesült.

A talaj elég jó trágyaerőben lévőknek mondható, a mennyiben 1889-ben zöld ugar alá k. holdanként 350 q. igen jóminőségű istálló trágyában részesült.

A vetés április 20-án történt, midőn is a talaj újból felszántatott és leboronáltatott, a mag pedig 40 cm. sortávolságban zsinór után huzott sekély árkokban szabad kézzel lett elvetve és gereblével alátakarva.

A tenyésztési alatti ápolás háromszori kapálásból, egyezésként és gyomlálásból állott.

Kelésük rövid idő alatt bekövetkezett. Zsenge korukban fejlődésük elég élénk volt, később azonban igen sokat szenvedtek a hosszan tartó szárazság miatt.

Sorszám		A répa fajta		A termés nagysága		A répák		Észrevétel	
1	2	1	2	1 k.	2 k.	sach. fok	czukor. tartalom	*) Czukor-répa fajták-ből létesített takarmány-répák.	
1	2	Germánia*)	Columbus*)	12:21	16:196	17:7	13:24	Az első három sor-szám alatti répa fajták-reszkedő megkevesítésére, a 4., 5-ik sor-szám alattiakat pedig saját hozzáadás-talánunk folyán termesz-tették.	
3	4	Elefánt	Vörös mammut . .	3:36	1:9472	11:5	7:38		
5	6	Sárga oberndorfi .		2:24	1:2957	12:0	7:91		
				3:08	1:7816	12:2	5:45		

Termés eredmények és czukortartalom:

Ezen kísérleti termelésből tehát kiderült: hogy habár a Germánia majdnem 30%-al több czukortartalommal bírt is mint a Columbus, azért mégis ezen utóbbi lett a győztes, a mennyiben k. holdanként 42 kgrammal több czukrot és 38 q.-al több takarmány-anyagot szolgáltatott. Kiderült továbbá az is, hogy a tisztán takarmány-répa fajták között az Elefánt lett erősen győztes.

Itt közbevetőleg megjegyezzük, hogy az ideai czukor-répa termés egyáltalán nem volt kielégítő, a mi a „Pesti Napló“ egy cikkje szerint Cseh- és Morvaországban a múlt évihez képest a nagybirtoknál 15—20, a kisbirtoknál 30—50%-kal kevesebb, a czukortartalom pedig ki nem elégitő.

Német- és Franciaországban hasonlóan kevesebb, mind a répa termése, mind pedig annak czukortartalma. Legrosszabb az eredmény Belgiumban. Hollandiában szintén csekély és rossz, ép úgy Oroszországban sem felelt meg az eredmény a várakozásnak.

Ásványi Lajos.

A rajzáskörüli teendők *)

I.

a) A rajzás általában:

Miután a rajzást kellőképen előkészítettük, most már várhatjuk a rajok jövetelét. Nem is hiába várunk; tele vannak kassaink néppel, korán és erős rajokat kapunk. Mindegyik kasból várhatunk három rajt. Azonban tudva, tapasztalva azt, hogy a sok rajzás a legtöbbször veszedel-

*) Mutatvány Dömötör Lászlónak „Méhtenyésztési Kalauz“ című 3-ik kiadásban legújában megjelent művéből, melyet melegen ajánlunk olvasóinknak.

Szerk.

mére van a méhészkedésnek, mi egyik alapelvül azt tűztük ki, hogy minden anyakass után csak egy rajt fogadunk el. Ezen elvünket akként hajtjuk végre, hogy az első rajt, minthogy annak rendszerint öreg anyja van, nem fogadjuk el. Ugyiszintén a harmadik rajt sem; azt megakadályozzuk. Csakis a második rajt fogadjuk el.

Tudjuk ugyanis, hogy az első raj rendszerint az öreg anyával szokott kijönni. S ezen oknál fogva, mert az öreg anyának élet-ideje bizonytalan, habár különben az első raj a legerősebb szokott lenni, — magméhnek még sem való. Azért is, mikor az első raj kijön, annak anyját kifogjuk, és ha már öregecs, megöljük. Ha pedig az még szép erőteljes és fiatal, tartalék-rajt készíttünk vele. Eljárásunk a következő:

Mikor az első raj kijött, befogjuk azt egy üres kasba. Ekkor jó erősen meglocsoljuk, úgy hogy az lucskos legyen. Azután leütjük egy üres lepedőre. A méhek, minthogy nagyon lucskosak, csak úgy mászkálni fognak azon. Van elég időnk az anyát kikeresni. Megtalálván azt, a fentebbi módon bánunk el vele. A raj anyja nélkül marad. Mit tegyen már most; vezér nélkül sehova sem mehet. Kénytelen visszamenni az anyakassba, a honnan jött és bevárni, míg a második raj kilenczed napra majd kijön. Addig azonban a bent rekedt összes népségnek van elég ideje a méz hordására.

Kilenczed napra jön a másodraj, az első rajjal együttesen. Hatalmas erős raj. Ezt már nem lehet valami kicsiny kasba befogni. Éppen azért jelöltük a kasok méretét oly bőre, hogy nagy rajjaink beléjök férjenek és még helyük is legyen a méz hordásra. Azonban még ezzel sem elégszünk meg; hanem most ezen rajt az anyakass helyére teszszük; az anyakass pedig egy más helyre. Ezzel azt érjük el, hogy az anyakassnak azon öreg méhei, melyek azon szándékkal maradtak bent, hogy ők majd a harmadik raj népségét képezendik, szintén a kettős raj kassába jutnak. Mert amint kirepülnek a külső munkára, nem találhatnak többé vissza a saját kasukba, hanem oda repülnek a régi helyükre, a hol most a raj van, s ahhoz csatlakoznak. Lesz e szerint hármass rajunk együtt, egy kasban; valószínűs óriás raj; a mely bizonyára sok mézet fog behordani, ha csak lesz honnét. Az anyakass pedig megfosztatván összes kint járó méheitől, nem lesz népe, a mely rajozzék. Éppen azért a bent maradt fiatalok, — mert csak azok maradtak bent, — pedig azok amint tudjuk, még akkor repülni sem tudnak, lerágnak az anyaházakat; legfeljebb egyet hagynak meg s lemondanak a rajzásról. Azonban nem kell féltanünk az anyakass sem; mert hiszen az összes fiatalok, a fiasítás és a peték bent maradtak az anyakassban, tehát ez is erős lesz és sok mézet fog behordani.

Igy bánunk el az összes rajokkal. Nem lesz sok rajunk; de a mik lesznek, azok erősek lesznek és több hasznat fognak adni, mint a sok rossz. Mindamellett tekintve azt, hogy ősszel egy méhtörzset sem ölünk meg ok nélkül, törzseink száma csakhamar igen sokra felszaporodik; mert hiszen azok évről-évre megkétszereződnek.

Már ezen módon is a legtöbb esetben biztosítva vagyunk arról, hogy az az anyakass, a melylyel így bántunk el, rajozni nem fog. De, hogy teljesen biztosak legyünk, azt tesszük még vele, hogy az nap este, mikor elrajzott, alája teszszük hátulról egy czövet. A czövet melletti hézag és röplyukon keresztül légáramlat támad. Éjjelen át a hideg levegő a kas alá huzódott, a méhek, melyek a fiasítást körülölelve tartják, elkezdnek fájni — összebb bujnak. feljebb huzódnak. A lépek végei ekként födetlenül maradnak. De éppen ott a végeken szoktak lenni az anyabölcsök is; azok is födetlenül maradván, meghülnek; a bennük levő anya álczák, bábuk, megzúpulnak. Másnap azután a méhek maguk, ösztönszerűleg érzik, hogy azoknak hasznát már úgy sem vehetik, lerágnak azokat. Így azután teljesen biztosak vagyunk, hogy az a kas tovább nem fog rajozni.

Dömötör László.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya Kolozsvárt 1892. május 21-én, egy-letti elnök Szabó József elnöklete alatt ülést tartott. A jegyzőkönyvet vezette Sz. Szakáts Péter egy-let. titkár.

Jelen voltak: Ásványi Lajos, gróf Bánffy György, Benkő Mihály, Demeter Károly, Filep István, Gyárfás Benedek, L. Korbuly Bogdán, Ritter Gusztáv, Sipos Gábor, dr. Szaniszló Albert, Szenkovich Márton, Szentgyörgyi Lajos, Vörös Sándor.

Olvastatott a múlt ülés jegyzőkönyve, mely — az egylet eladott nagyutczai szőlőskertjéből, a keresk. ministerium által, visszaengedett szőlőkék kitelepítését illető pontjára történt észrevétel után — tudomásul vétetett s a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkérettek Ásványi Lajos, Gyárfás Benedek és dr. Szaniszló Albert tagtársak.

Olvastatott a múlt havi pénzforgalomról szóló pénztári jelentés, mely szerint az április havi összes bevételek 5126 frt 09 krt, az összes kiadások 711 frt 45 krt tettek és így áthozatott május hóra 4414 frt 64 kr., — mely tudomásul vétetett.

Elnök utalva a február hó 22-én tartott igazgató választmányi ülésnek 44. pont alatt hozott az iránti határozatára, mely a kertészeti szakosztályt az egylet alapszabályainak megfelelő alapon való újra alakulásra utasítja, jelenti, hogy daczára az ismételt felszólításnak, az meg nem történt; miért is a hivatkozott i. v. határozat értelmében, az eddigi az alapszabályok vonatkozó rendelkezéseinek meg nem felelő és így hibás szervezeti szakosztály (kertészeti szakosztály) nem létezőnek tekintetik és most az igazgató választmány feladata, hogy a kertészeti szakosztályt alapszabályszerűen újra szervezze és ajánlat kapcsán kéri annak tagjai megválasztását.

Az elnök előterjesztése helyesléssel fogadtatván, a kertészeti szakosztálynak az alapszabályok értelmében való újra alakítása kimondatik és annak tagjaiul a következő egylet tagok kéretnek fel: Veress Ferencz, Ritter Gusztáv, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi Lajos, Sipos Gábor, Molnár Sándor, Bodor László, Benkő Mihály tagtársak, a kik egyuttal fölkéretnek arra is, hogy összejönni és megalakulni, azaz elnököt és jegyzőt választani sziveskedjenek. Egyben megjegyeztetik itt, hogy az egylet alapszabályai értelmében, úgy elnökké, mint jegyzővé csak is egylet rendes tag (alapító, vagy évdijas) választható.

Végül a titkár utasittatik, hogy a kijelölt tagokat kertészeti szakosztálylyá alakulás céljából, általa meghatározandó időre — ezen határozat értelmében hívja össze.

Báró Bánffy Zoltán Berecztelkéről 100 frt alapítvánnyal, az egylet alapító tagjai közé lépett; Szanka Dezső kultur főmérnök pedig bizonytalan időre az évdijas tagok sorába kíván lépni. Mindketten melegen üdvözlöttenek a tagok sorában.

A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság, az egyletnek a szőlőtörkölyből és borseprőből idegen főző üstön részért előállított pálinkának megadóztatása ellen, a múlt évben, a pénzügyministeriumhoz tett fölterjesztésére a kiadott ministeri rendelet értelmében válaszol — melynek véleményezés végett Sigmund Dezső tagtársnak való kiadása határozatott.

Az országos magy. gazd. egyesület megküldötte a czukorrépa termeléséhez általa szerkesztett szerződés mintát. Véleményezés végett a czukorrépa termelési szakosztályhoz utaltatott.

A debreczeni gazdasági egyesület június hó 14-én fennállásának 25 éves évfordulóját ünnepelevén, azon alkalomból a Hortobágyon nagy általdíjazást tart, melyre ezen egyletet is meghívta és a részt venni szándékozónak 10 drb. vendégjegyet küldött. — Az ig. választmány a meghívást köszönettel fogadván, a részvételre felszó-

litott tagok közül jelentkeztek: Szabó József egy-
leti elnök, gróf Bánffy György állatteny. és kiáll.
sz. o. elnök, Sz. Szakáts Péter egyleti titkár, ifj.
Lészay Ferencz, Benkő Mihály, Sipos Gábor.
Gyárfás Benedek, Szentgyörgyi Lajos, Ásványi
Lajos, Bély Ákos főispán és Barcsay Domokos.

A keresk. ministerium az egyletnek mult
évben tett fölterjesztésére tudatja, hogy az Er-
délyből Bpestre vagy Bécsbe irányítandó bárány
szállítványokra nézve olcsóbb tarifát létesített,
— mely örvendetes tudomásul szolgál.

A biharmegyei gazd. egylet által f. év
szeptember 17. és 18-án Nagyváradon rendezendő
lóversenyeken és vásáron ezen egyletet képvil-
selni felkéréstni határozattak: báró Wesselényi
Béla, báró Jósika Gábor és báró Mannsberg Sándor
tagtársak.

A földm. ministerium megküldvén a peronospora
elleni védekezésről általa kiadott utmu-
tatás főbb példányát — az érdeklődő tagok kö-
zött kiosztatott.

Indítvány folytán elhatározott, hogy a
kolozsvári szőlőhegy-gazdák szöllöttassanak fel
peronospora permetezők beszerzésére, melyhez
az egylet is segédkezését nyújtandja a közös
használatra való tekintettel.

Titkár előterjesztést tesz, hogy a keresk.
ministeriumnak a vásárok rendezése ügyében ki-
bocsátott rendeletét több alispáni hivataltól meg-
szerezte.

Minthogy ez a vásártartóknak némely ősi
jogát érinti, másként pedig a marha vásároknak
tul rövid időre való szorítását czélozza, felter-
jesztés intézése határozottat a keresk. ministe-
riumhoz, melyben indokoltan kérendő, hogy a
nevezetesebb marha vásárok idejét ne szorítsa
három nappal rövidebb időre, valamint a vá-
sártartásra jogosultaktól ne követelje, hogy ezen
jogukat okmányokkal, adományokkal, adomány-
levelekkel igazolják, mert az 1848—49-iki pusztítások
más értékekkel együtt sok helyen ezeket is megsemmisítették,
melyre tekintettel, a régen fennálló és eddig soha kétségbe
nem vont jogosultságú vásárokat hagyja érintetlenül.

A titkár indítványára elhatározottat a folyó
év őszén egy nagyszabású eke- és gép verseny
tartása, a kolozs-monostori gazd. tanintézet
gazdaságában. A részletek kidolgozására Vörös
Sándor elnökle alatt Ásványi Lajos, Benkő Mihály,
Réti János, Gyárfás Benedek, dr. Szaniszló
Albert és Sz. Szakáts Péter e. titkár s tagtár-
sákból álló bizottság küldetett ki.

Gróf Bánffy György indítványára kimonda-
tott, hogy a lóhermag értékesítésének közveti-
tésére az egyleti irodában nyilvántartási könyv
nyittatik.

Ezekon kívül még több kevésbé fontos
tárgy nyert elintézést.

Végül Vörös Sándor az igazg. választmány
nevében, az ujon létesített országos gazda ta-
nácsba egyletünknek a földm. minister által ki-
nevezett két kiváló tagját: Szabó József egyleti
elnököt és gróf Bánffy György állatteny. és kiáll.
szakoszt. elnököt melegen üdvözli, melyet a tagok
lelkes éljenzése kísért.

Szabó József elnök az ovatiot mindkettő-
jük nevében megköszönvén, minthogy a tárgy-
sorozat kimerített, az ülést bezárta.

Kormányintézkedés.

A földmivelésügyi ministerium f. évi
22.106. sz. alatt újabban ismét egy utmutatást
adott ki a szőlőragya (*peronospora viticola*) ellen
való védekezés iránt.

Minthogy erre nézve lapunk mult évfolya-
mának 27-ik számában bő utasítás található, ez
alkalommal, ezen újabb utmutatásból a követke-
zőket közöljük amannak kiegészítésére:

A peronospora ellen hathatós védőszerül
szolgálnak a rézvegyületek, kivált a rézgálicz
(kék gálicz), mely a szőlőlevélre hintve vagy
fecskendezve és a légköri víz (és harmat) által

feloldva, a levél sejtjei által felszívódik s ezeket
annyira megedzi, hogy a peronospora nem bir
rajtuk áttörni.

Védekezésül a következő réztartalmu fo-
lyadékok használatnak.

I. A *bordeaux-i keverék*, melynek alkotó
részei többféle arányban vegyíthetők. Napjaink-
ban rendszeren ezek az arányok szerepelnek:

- a) 00 liter víz,
2 kilogramm rézgálicz,
2 " égetett mész.
- b) 100 liter víz,
3 kilogramm rézgálicz,
3 " égetett mész.
- c) 100 liter víz,
4. kilogramm rézgálicz,
4. " égetett mész.

Az a) alatti (kétszázalékos) keveréket ak-
kor használjuk, mikor a baj még nem lépett fel,
hanem meg akarjuk előzni. De ha az első per-
metezés kellő időben, május végén, megtörtént,
akkor a nyár további folyamán is elég szokott
lenni ez a keverés arány.

Hogy ha azonban az első permetezés meg-
késett, s a gomba nyomai már mutatkoznak a
leveleken, akkor a b) és c) alatti (3- és 4 %-os)
arányban keverjük össze az anyagokat.

A rézgáliczt csak fa-, réz- vagy agyag-
edényekben oldjuk fel és annak kavaráshoz is
szintén csak faeszközt használunk.

A kész bordeauxi keverék elállhat hosz-
szabb ideig is, de használat előtt s általában
valahányszor a fecskendőbe öntünk belőle, alapo-
san felkavarandó, mert éppen azok a részek,
melyek a peronosporára hatnak, leülepednek.

E folyadékot a lehető legfinomabb perme-
teg alakjában kell a szőlőlevelek felső lapjára
juttatni

II. A *szóda és rézgálicz keveréke*. Ennél
mész helyett szódat (szénsavas nátriumot) hasz-
nálunk. Az előnye, hogy nincsenek benne olyan
durva részek mint a mészkeverékben. Ha 2 %-os
keveréket akarunk készíteni, akkor 2 kgr. réz-
gáliczt 6 liter meleg vízben és 2 $\frac{1}{2}$ kristályos
szódat 12 $\frac{1}{2}$ liter vízben feloldunk s e két oldat-
ot folytonos keverés közt elébb a szódaoldatot,
aztán a rézgáliczt 80 liter vízbe öntjük, s így
kapunk egy hektoliter 2 %-os rézgálicz oldatot.

E két keverék (a bordeaux-i és az utóbb
említett szódas) legcélszerűbb a borra feldol-
gozandó szőlőtermés megvédésénél.

III. A *rézgálicz és az ammoniák (szalmiak-
szesz) keveréke (Eau céleste)*.

IV. A *jegeczes azurin oldata*. A jegeczes
azurinnak a peronospora elleni védekezéshez való
alkalmazhatóságára nézve hazánkban csak a
készthelyi gazdasági tanintézet szőlőjében tétett
rendszeres kísérlet.

Az azurin, főbb alkotórészeire nézve, nem
egyéb, mint „Eau céleste,” melynek vize elpá-
rologtatott, vagyis ha a jegeczes azurin vízben
feloldatik, Eau céleste (a rézgálicz és ammoniak
keveréke) áll elő.

A jegeczes azurin alkalmazását egyszerű
kezelhetősége és tisztasága teszi ajánlatossá.

A jegeczes azurinnal egy hektoliter vízre
200—250, esetleg 300 gramm használandó, a
kisebb adag az első (praeventiv, vagyis virágzás
előtti) permetezésnél, a nagyobb adagok a későbbi
permetezéseknél az esetben, ha a betegség
erélyesebben lépne fel.

A jegeczes azurin használatig a nedvesség-
től megóvandó. A permetezés csak napfényes idő-
ben teljesítendő, a mikor a szőlőlevelek már fel-
melegedtek.

Kivánatos, hogy a jegeczes azurin hatásá-
nak különböző viszonyok közt teljesen megbiz-
ható kipróbálása végett, a szőlőbirtokosok az
egyéb keverékek és oldatok mellett párhuzamo-
san ezt a szert is alkalmazzák.

V. *Tiszta rézgáliczoldat*. Ezen oldatban 100
liter vízre fél kilogramm rézgáliczt használunk,
bár vannak egyesek, kik még ezt is erősnek tart-
ják s 100 liter vízre legfeljebb 300—400 gram-
mot vesznek.

Az utóbbi három keverék (III., IV. és V.)
a legfinomabb permetezést igényli, mert ha na-
gyobb cseppekben hull a levélre, ez esetleg meg-
perzselődhetik tőle.

A permetezést évenként rendszeren három-
szor végzik, az elsőt május végéig, a másodikat
egy hónappal később, az utolsót a második
permetezés és a szüret közötti idő közepén.

A peronospora ellen való védekezéshez szük-
séges szerek a magyar mezőgazdák orsz. szövet-
kezeténél (Budapest, üllői út, Köztelek) kaphatók.

Rövid szakközlemények.

— *Mézgásodás*. A csonthéjas gyü-
mölcsfáknál különösen a kajszibarack és cse-
resznye él előforduló betegségét nevezzük így.
Abban nyilvánul, hogy a fa derekán, ágán, vagy
pedig a gyümölcsön is, mint azt a szilva gyü-
mölcsein is számtalanszor láthatni, mézgászerű ta-
padós anyag folyik ki, mely aztán bizonyos idő
mulva a levegőn megkeményedik. Ezelőtt úgy
vélekedtek, hogy a folyadék nem más mint a
tápanyagoknak fölösleges, és fel nem használ-
ható része, mely a héjnak hasadéka keresztül
kifolyik, és megsűrűsödik. Azonban, mint tudjuk,
egy hollandi tudós azt tapasztalta, hogy a mézga
folyását gomba idézi elő. Az említett gomba
ugyanis a fának belső részében él, bizonyos fo-
lyadékot választ ki, mely aztán a sejtke hártvá-
ját mézgává változtatja. Az angol lapok szintén
foglalkoztak e betegség kérdésével, s bizonyossá
vált az, hogy a csontmagvak sértett részében
csakugyan előfordul az a bizonyos gomba, s mint
ilyen hatalmasan megtámadja a fát. A mézgáso-
dás, ha nem is gyógyítható egészen, de annak
terjedését még is megakadályozhatjuk. Több olyan
ok van, mely előidézheti a mézgásodást, melyek
megismerve, eltávolítunk, vagy megóvjuk tőle
fáinkat. Első sorban a túl erős nyésés, és vissza-
vágás leginkább előidézheti a bajt. Semmi sem
árt annyira azonban mint a helytelen időben való
fanyesés, ez pedig a csontmagvaknál a tavaszi
idő, a melyre nézve azt jegyezzük meg, hogy
csakis a legszükségesebb nyésést végezzük el,
legfőképpen a vezérágak visszavágását. Az ágak
levételét, vagy másféle alakítási dolgokat, leg-
célszerűbben nyáron át végezhetjük el. A tavaszi
élénk nedvforgáskor tehát ovakodva intézzük a
nyésést. Különben, hogy mily hatással bír az
erős nyésés a csontmagvakra, azt leginkább az
alakított szárnyas cseresnyefákon láthatjuk vagy
a kajszibarackból idomított szárnyasok is ha-
sonlóan nagy mértékben mézgásodnak. Ugyancsak
a csontmagva fának célszerűtlen trágyázása is,
hozzájárul, s előidézheti a betegséget. Az éret-
len nyerstrágya alkalmazását mellőzni kell, s egy-
általában ha a trágyázás szükségessége mutat-
koznék, a legnagyobb óvatossággal kell megvá-
lasztani a trágyát. Ha a csonthéjasok kedvezőtlen
talajban vannak, szintén többé-kevésbé mézgá-
sodnak. Ily nemű talaj a nedves kötött agyag.
A rendetlen időjárás viszonyok szintén okozói
lehetnek a betegségnek. A forró nyári napok
között hűvösebb, nedves időjárás, a fák nedvke-
ringésében, s így a táplálkozásban is nagy vál-
tozásokat idéznek elő. Végül, minden erős zuzás,
törés, továbbá nagy hidegek alkalmával szárho-
zott fagyások indító okai lehetnek a betegségnek.
Mindezen indító okokat látva tehát, azon legyünk
hogy azokat mielőtt eltávolítsuk. A mézga-folyásu
fákat pedig a legnagyobb gonddal kezeljük. Elő-
ször is a sebeket kell kivágni egész az elevenig,
azután hidegen folyó tapaszszal, vagy pedig mész-
agyag és tehéntrágyából készült keverékkel kell
bekenni a tisztított sebet, és ezen tapasz alatt
a seb be fog gyógyulni. (Kert. Lap.) K. Á.

— *Az istálló levegőnek befolyása a
tejhozamra*. A német gazdaszat és erdészlet köz-
lönye a következő közleménnyel tesz figyelteté-
se arra, hogy a helyiségek okszerű szellőztetése
minő előnnyel jár emberekre és állatokra nézve.
Dammann egészségügytanában említi, hogy a
majnai franfurti híres tejgyógyintézetben a te-
hénmintaistállót 1880-ban kitűnő ventilációval

javitották és hogy a ventiláció létesítése előtt az átlagos tejhozam 1887-ben egy tehén után 3700 liter, 1878-ban egy tehén után 3700 liter, 1879-ben egy tehén után 3715 liter volt, a ventiláció behozatala után pedig 1880-ban egy tehén után 4050 liter, 1881-ben egy tehén után 4152 liter, 1882-ben egy tehén után 4355 liter 1877—1879-ben tehát az átlagos tejhozam 3701 liter volt, 1880—1882-ben ellenben 4186 liter, azaz minden tehén után átlag 481 literrel több. Minthogy Damman a ventiláción kívül egyéb változtatásokról nem tesz említést, föl lehet tenni, hogy a többi körülmények azonosak voltak mindkét időszakban és mindig egyenlő tejelő képességű teheneket tartottak. Ugy tartani és takarmányozni a teheneket, mint a fönt nevezett istállóban, természetesen nem lehet mindenütt, de hogy télen nyáron át folytatott jó ventilációval a tehenek állapotát nagyon lehet javítani, az nem szenved kétséget. Minden hegyvidéki gazda meg tudja becsülni a legelőre való hajtsást; kétségbevonhatlan, hogy a legelő előnyei között a tiszta levegőben való folytonos mozgás is nagy szerepet játszik és hogy elég sok gazdaság van, melynek tehenei csak azért adnak kevés tejet, mert az istálló levegője rossz.

— **Erdel bogycók hasznosítása.** A württembergi Schwarzwaldban évenként roppant mennyiségű erdei bogycót szednek. A szeder és afonya bogycókból kitűnő s igen kedvelt pálinkát égetnek, a mely, különösen a szederpálinka, veteszik a szilviummal. Ezenkívül befőzés, eczet gyártás, iz (lekvár) készítés útján igen szép hasznót lehetne huzni az erdei bogycókból. Sok szegény embert keresetnek lehetne juttatni ez uton.

— **Milyen legyen a csirkék ivóvize?** A laikus ezen kérdésre avval felel, hogy tiszta és friss. Ez is igaz és minden esetre jobb annál, a melyik nem ilyen. Szakszempontról azonban másképp okoskodnak. A csirkéknek életük első napjaiban adjunk viz helyett főtt tejet. Ezután később viz következik. A kutviznél jobb a folyóvíz. A meszes vagy vasas viz valamennyinél jobb. A mi ha nem volna, mesterségesen állítható elő. Meszes vizet pl. így készíthetünk: hogy veszünk oltott meszet és erre meglehetősen mennyiségű vizet töltünk, a melyet többször felkavarunk. A fenmaradt mézsvizet lemerítjük csirkék számára ivóvíznek. Ha a mézsviz elfogy, másat készítenek. Vasas vizet legegyszerűbben úgy is kaphatunk, ha vízbe rozsdás vasdarabokat teszünk. A fiatal állatok ivó edényei ne legyenek se mélyek, se olyan szerkezetűek, hogy a kis szomjasok bele mászkálhassanak, mert az első esetben életükkel, a másodikban meghűtésből származó betegséggel lakolnának, a mi gondatlanságunk miatt.

— **A fiatal borokat, melyek tavasszal a hordóban erősen pezsegnek, hagyjuk nyugodtan állni mindaddig, míg az erjedést teljesen be nem fejezték.** Az ily hordókat folyvást jól szemügy alatt tartjuk s a dugót ne verjük erősen beléjük, hanem csupán lazán helyezük rájuk. Minthogy most a melegebb évszak következik s a pinczékben is felmelegszik a levegő, a bor a hordókban ki szokott terjedni. E hőfok változás következtében gyakran tényleges utóerjedés áll be, gyakran azonban csupán attól pezseg a bor, hogy a hideg folytán a borban absorbeálva volt szénsavat a meleg most felszabadítja és kihajtja. Ezt az időszakot különben a borok feltöltésénél is észre lehet venni. Október és novemberben rendszerint nagyobb mennyiségű bor szükséges a feltöltéshez, mint tavasszal, dacára, hogy e két időszakban a pinczében körülbelül egyforma a hőmérsék. E jelenség oka abban rejlik, hogy novemberben oly borral van dolgunk, mely a hideg behatása következtében kisebb térfogatot vett fel, míg április és májusban a bor kiterjed. Minél mélyebb a pincze s minél nagyobbak a hordók, annál később lehet azt észlelni. Legtöbb esetben az utóerjedés csak akkor mutatkozik, ha a pincze hőfoka 8—10° R-re emelkedett, a mi rendszerint júniusban a szőlő virágzásakor szokott beállni. Ez okból hitték régebben hogy a két jelenség, az utóerjedés és szőlővirágzás, bizonyos összefüggésben áll egymással, ho-

lott az egész csupán a hőmérsék emelkedésére vezethető vissza.

— **A paprika termelés jövedelmezősége.** Mint a „Köztelek“-ben olvassuk a paprikatermelés és készítés a vetőmag csíráztatásától kezdve az őrlésig és piacra vitelig, tudvalevőleg Szeged szorgalmas mezőgazdáinak és főleg aszszonyainak egyik leghasznosabb népiparát képezi. A paprikával rendszerint beültetett 2000 holdnyi terület mintegy 3000 termelő-család között oszlik meg és 12—18 ezer métermázsányi évi termésből átlag 4—6 q. jut egy-egy családra, mely után, ha csöves állapotban értékesíti 100—150, őrlött állapotban 160—240 frtot szerezhethet. Ujabbán az eddigi paprikaőrléssel foglalkozott vízi és száraz malmak mellett már gőzmalmok is foglalkoznak a növekvő paprika-termés őrlésével.

Vegyes közlemények.

— **Kirándulás Debreczenbe és a Hortobágyra.** A debreczeni gazd. egyesület f. évi június hó 14-én tartja 25 évi fennállása évfordulójának ünnepélyét, melyre és az ezen alkalomból a Hortobágyon tartandó nagy látványosságú állatdíjazásához az erdélyi gazdasági egyület is meghívta. Az egylet részére küldött vendégjegyek kettőjére jelentkezés még elfogadtatik. Ha netán többen jelentkezének, a jegyek a legkorábban jelentkezett egyleti tagoknak fognak kiadni. *A titkári hivatal.*

— **A buzaárak esésének okai.** A buzaárak óriásilag estek és erre befolyással van azon hir, hogy Oroszország a határait megnyitja, valamint az amerikai buzakészletek nyomása. A május 7-iki kimutatás szerint Amerikában az ellenőrizhető készletek erősen csappannak. A vetések állása is Magyarországon rendkívül megjavult. Ezen körülmény, valamint a főzsei baisse párt nagy győzelme a határidő-üzletben járultak ahhoz, hogy a buza ára immár 2 frt 50 krral esett, a múlt évi deczemberi árakhoz képest. Aztán mondja valaki, hogy a határidő-üzlet nincs befolyással az árak alakulására.

— **Magyarország gabnakivitele f. évi április havában.** Az országos m. kir. statisztikai hivatal kimutatása szerint kivitetett buza április havában 364.339 q., rozs 122.325 q., árpa 128.536 q., zab 125.719 q., kukoricza 322.387 q., bab 21.486 q., liszt 374.051 q., holott 1891. évi április havában buza 690.273 q. ment ki, tehát jelentékenyen több, mint ezen évben, liszt is 465.650 q. ment ki, tehát a buza és lisztnek a kivitelében tetemes volt a hátramaradás ez évi április hónapban a múlt évihez képest. Ugy szintén nagy a hátramaradás a bab és kölesben, mert 1892. évi április havában csak 9.111 q. bab és 438 q. köles lett kivive; legnagyobb ez évben a kiviteli többlet a kukoriczánál, a melyből 96.058 q. volt tavaly kivive, az idén majdnem négyszer annyit. A többi gabonanemekben nem igen van eltérés. Érdekelni fog még bennünket az, hogy a buzakivitel zöme Ausztriába irányult, a hova 328 q. ment és csak 18 000 q. Németországba 17 800 q. Svájcba. Lisztből is Ausztriába 304.000 q. ment, holott a többi államokba csak 70.000 q.; legtöbb ment Németországba, a hova 22.000 q. ment, Franciaországba 18.000 q., Nagy-Britanniába 15.000 q., Galiciába 7.200 q., Boszniába 4.000 q., Svájcba körülbelül 2.000 q. A kukoriczából Németország meglehetősen vett 50.000 q.-t, Oroszország pedig 14.000 q.-t. Egyébként a kukoricza kivitel zöme is Ausztriába irányult. A zab majdnem mind Ausztriába ment, az árpából Németországba ment 32.000 q., a többi mind Ausztriába. Rozsból ment 27.000 q. Németországba, ellenben 95.000 q. Ausztriába. A németországi vámok csökkentése tehát eddig a kivitel csökkenésében nyilvánul. Milyen controversia!

— **Mivel lehet az egereket kipusztítani?** Az egerek ellen közönségesen egérfogót szoktunk felállítani. Igaz, hogy a sült szalonna

szagára mindig bemegy egy-egy ilyen hosszú farku féreg, de a pusztításnak ily módja igen hosszadalmas. Macskáink is sokszor rossz szolgálatot tesznek e tekintetben. Legjobb az egereknek sárgarépát szórni, mert ez egy bizonyos alkatrész tartalmaz, mert pár nap alatt kipusztítja őket. A sárgarépával jól lakott egerek igen nyugtalanok, eszeveszetten futkároznak addig, míg csak a sárgarépa mérges anyagának hatása következtében el nem erőtlenednek. A sárgarépa-táplálék következtében elpusztult egerek felboncolásánál ugyan oly tünetekre akadtak, mint a megmérgezett egereknél.

— **A szecsikáról és szalmáról érdekes megfigyelést tettek a katonai istállókban,** s az ott nyert tapasztalás szerint a széna nem oly értékes a lovakra nézve, mint a szalma. Ha a szalmaadag rovására a széna adagot megnagyobbították, az állatokon föltűnő restség vett erőt, s a legkönnyebb munkánál is izzadtak. Ha ellenben a szalma volt több, az eredmény megfordított volt, az állatok fárasztó gyakorlatok után is izzadság nélkül tértek vissza az istállóba. Hasonló kedvező eredménnyel jár, ha a széna rovására a zab-adagot megnagyobbítjuk.

— **Mennyire becsülik külföldön a gyümölcsöt.** Németország egyik községében valaki jogtalanul cseresznyefát vágván ki, a tulajdonos szenvedett kár tőkéje, kamat és a veszített évi termés pótlékát 3600 márkára becsülte, mit a károsító hosszabb tárgyalás után 2400 márkával térített meg.

— **Országos lóvásár Nagyváradon.** A biharmegyei gazdasági egylet szeptember 17. és 18-án országos lóvásárt rendez Nagyváradon. Előrendű vevőket kellő számmal értesít és lehetőleg kieszközli, hogy az állam evvel egyidejűleg tartsa a ménlő vásárlást és a katonai lóvásárt. Kellő számú jó vevő megjelenése azonban csak úgy biztosítható, ha jó előre közhírré tehető körülbelül mennyi és milyen eladó anyag fog a vásáron bemutatni. Ezért azon felhívással fordul az egylet keleti Magyarország összes lótenyésztőihez, látogassa meg ezen vásárt eladó lovaival és legkésőbb augusztus hó 1-ig küldje be egylete titkári hivatalához (Nagyvárad, Főutca Barts-ház) a vásárra állítandó loanyagának részletes leírását az ott nyerhető bejelentési iv felhasználásával, hogy bejelentése már az előre kiadandó jegyzékbe fölvehető legyen. Ezen bejelentés díjmentes, valamint semminemű helypenz nem szedetik, csupán a tényleg eladott lovak árából lesz a vásár rendezése által okozott költségek fedezésére 20% levonva.

— **Meddig koplalhat egy tyuk?** Egy német laptársunk majdnem egy egész cikkben ír le egy történetet, melynek a mottója tulajdonképpen nem egyéb, mint hogy egy esetben 21, más esetben pedig 34 napig koplalt egy tyuk. Természetes dolog, hogy ezen számok valódiságáért a felelősséget mi el nem vállaljuk.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatözsde. Legujabb jelentés. Buza üzlet iránya szilárd. Buza 75—80 kg. 8 forint 50 kr. 9 frt 20. Rozs 70—72 kg. 8 frt 40 kr. 8 frt 60. Árpa 60—66 kg. 5 frt — kr — 5 frt 60 kr. — Zab 39—41 kg. 5 frt 35 kr — 5 frt 65 kr. Tengeri 73—75 kg. 4 frt 95 kr. — 5 frt 05 kr.

N-Várad május 24. Tiszta buza 7 frt 85 kr. Elegy buza 7 frt 15 kr. Rozs 7 frt 80 kr. Árpa 4 frt 60 kr. Zab 5 frt 20 kr. Törökbuza 4 frt 30 kr. Széna kötetlen 2 frt 90 kr. Alomszalma 1 frt 70 kr. mmként. Marhahus 56 kr. kg.

Erdélyi piacok.

Kolozsvár. 1892. május 26-án. Tiszta buza 7 frt 40 kr. 8 frt. 40 kr. Rozs 6 frt 60 kr. — 7 frt — kr. Törökbuza 4 frt 50 kr. — 4 frt 60 kr. Zab 4 frt 80 kr. — 5 frt — kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként Marhahus 54 kr. kg.

Allatvásárok.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Május 20-án. A jelentékenyebb felhajtások miatt az e heti üzlet vonatott volt.

Leti állagárak: magyar válogatott árú 320—380. klg. nehéz 47—47½ kr. 280—300 klg. nehéz 46½—47 kr. Öreg 300 klg. tulai 45—46 — kr. vidéki sertés 45—48 — kr. Szerb 46—47½ kr. román kr. tiszta klgk. Páronként 45 klg. ételsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Kőbányai állagárak: Uj tengeri 520; árpa 630 Kőbányai átvévo.

(Árak krajczárookban)

A piaci cikkek	Mérték	B-assó	Csikszereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	914	—	870	—	900	1055	875
Elegy buza	"	718	—	800	—	710	947	—
Rozs	"	750	—	760	—	700	643	500
Árpa	"	543	—	—	—	—	—	465
Zab	"	600	—	570	—	600	581	275
Törökbuza	"	548	—	635	—	455	542	500
Széna	"	250	—	340	—	200	250	180
Alomszalma	"	100	—	150	—	120	140	50
Túzifa	km.	260	—	200	—	200	270	180
Marhabús	kg.	56	—	48	—	52	52	48
Május		20	—	17	—	28	27	21

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézd.-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Ényed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza	mm.	900	864	780	615	700	795	883
Elegy buza	"	840	—	683	590	600	736	767
Rozs	"	700	716	—	525	500	625	715
Árpa	"	—	612	—	—	—	—	—
Zab	"	600	632	488	265	450	543	555
Törökbuza	"	504	545	425	335	480	568	468
Széna	"	300	350	130	190	400	240	150
Alomszalma	"	200	100	80	75	220	120	120
Túzifa	km.	275	250	300	230	220	325	220
Marhabús	kg.	50	52	52	56	52	57	52
Május		14	26	25	26	26	24	19

A piaci cikkek	Mérték	Seps.-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Szekely-Udvárhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	860	800	875	930	825	—	825
Elegy buza	"	800	680	735	800	740	—	625
Rozs	"	710	700	680	720	620	—	625
Árpa	"	640	560	600	600	—	—	450
Zab	"	610	480	550	550	500	—	500
Törökbuza	"	610	420	480	550	530	—	490
Széna	"	400	180	180	200	350	—	225
Alomszalma	"	150	120	100	120	200	—	45
Túzifa	km.	160	230	220	180	240	—	225
Marhabús	kg.	52	48	48	52	48	—	50
Május		23	23	19	21	24	—	14

Műtrágyák.

(A magyar általános kénsav-, műtrágya- és vegyi ipar részvénytársaság jelentése az «Erdélyi Gazda» részére)

A világgiazzot jelenleg domináló nyersanyag: az ásványi különösen Florida-szuperfoszfát tekintetében a lefolyt időszakban oly fordulat állt be, mely döntő befolyással lesz a műtrágya üzletre, illetőleg az áralakulásra s a gyárosok helyzetét végre javítani fogja.

Ugyanis miután floridában egymásután csődbe jutottak azon társaságok, melyek a verseny folytán az előállítani árnál jóval alacsonyabb áron adták el, a megmaradt társaságok abban egyeztek meg, hogy a termelések korlátozni fogják és olyan árakat szabnak, melyek némi nyereséget biztosítanak számukra. Ezenkívül az amerikai (florida), belga és francia termelők közt szintén egyezség jött létre Párisban a termelendő mennyiségekre és árakra nézve, mely egyezmény következtében a nyersanyagok ára emelkedett.

Az őszi üzlet már nálunk is megkezdődött s meglehetősen sok megrendelés érkezett már be, különösen szuperfoszfátok és Thomas-salakra.

Az árak csaknem egészben változatlanok.

Csontliszt szuperfoszfát 16—18% vízben oldható foszforsavval 1/2—1% légegytartalommal 5 frt 50—60 kr. ugyanaz 17—19% v. o. foszfor-savval, 1/2—1% légegytartalommal 5 frt 90—6 — kr.

Ammoniak-szuperfoszfát 9—11% vízben oldh. foszforsavval, 4—6% légegytartalommal (ammoniak oder Salpeter) 6 frt 60 kr.

Spodium-szuperfoszfát 16—8% vízben oldh foszforsavval 5 frt 50 kr.

Ásványi szuperfoszfátok 15—17% vízben oldható foszforsavval 5 frt 30— kr.

Thomas-salak (foszfát liszt) 7—9% foszforsavval, 80% porfinom-aggal 3 frt 20 kr; ugyanaz 18—20% foszforsavval, 80—90% porfinom-aggal 3 frt 30 — kr.

Kénsavas-ammoniak 22—24% ammoniakkal (20—20 1/2% légegy) 13 frt 75 kr.

Kénsavas-káli. 88—90% (K₂SO₄) 11 frt 75 kr.; ugyanaz 94—96% (K₂SO₄) 12 frt.

Chili Salétrom el van hanyagolva s az érkezett nagyszámu és részben el nem helyezett hajószállitmányok folytán a hangulat lanyha; azonban ebben is csak hamar fordulhatnak kell beállani, miután e cikknél ugyanazou körülmények forognak fenn, mint az ásványi szuperfoszfátnál. Ár 15=15 1/2, légegytartalom szavatolása mellett 13 frt.

Rézgálicz 250 kg. súlyu hordókban, egész kocsi-rakományok vételénél 22 frt, kisebb mennyiségben 24 frt. 100 kg.-onként.

Vasgálicz. Elsőrendü 4 frt, másodrendü 3 frt csomagolást beleértve.

Az árak 100 kg.-onként, göngysúly tisztasulyhoz számítva, zsákot bele értve, bérmentve Budapest állomásra szállitva értendők.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

HIRDETÉSEK.

Sz. 140—892.

70 (2—2)

Árverési hirdetmény.

Az erd. róm. kath. tanulmányi alap tulajdonát képező, Kolozsmegyébe kebeleztet Kajántó és Diós községek határára fekvő mintegy 1500 holdnyi, a szükséges lak- és gazdasági épületekkel ellátott mezőgazdasági birtok, 1893. év márczius hó 1-től 1903. évi február hó végéig azaz tíz egymásután következő évre, nyilvános versenytárgyalás útján haszonbérbe adatik.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy írásbeli zárt ajánlatukat, a megígért évi haszonbér 10%-ának csatolása mellett f. 1892-ik év július hó 7-nek déli 12 órájáig az erd. róm. kath. status igazgatótanácsához (Kolozsvár bel-tordautca 10. szám), hol az árverési feltételek is a hivatalos órákban megtekinthetők, „ajánlat a kajántói birtok haszonbérletére“ jelzéssel ellátva adják be.

Utó, vagy későn érkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Alap ár, vagyis kikiáltási ár: 6000 frt.

Kelt Kolozsmonostoron, 1892. május hó 21-én.

Uradalmi intéző gondnokság.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafősz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindenemü felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál.

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

22 23—52)

SZIGETI LAJOS

szij-, nyereg-gyártó és bőröndös

BUDAPEST, VII., muzeum-körut 10.

A legnagyobb választék katonatiszti nyergek és nyeregszerekből előírás szerint jutányos áron, ugyisinte ezivil nyergek és kocsizó löszerszámok minden izlésnek megfelelő alakban és árban, ostorok, lovagló vesszők és botok, utazó bőröndök szerszám- és lótszítói eszközök. — Képes kimerítő árjegyzék külön katonai nyereg szerekről és külön ezivil urak részére.

75 (1—5)

Tartalékos tiszt urak nyeregszereket kölcsönbe is kaphatnak.

Legújabb
kantár-rugók.

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvény-Társaság

KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely újabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégítheti. 27 (19—x)

Könyomdája, Lithographiája

melyben a legjelesebb erők s a legítünőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Videki megrendeléseket pontosan teljesít.

Előfizetéseket elfogad az „1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK“-ra.
Ára negyedévre 1 frt.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltnének, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik.

Kiseb összeg postabélyegekből is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr.; vastag betűvel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél címe is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Kitünő bizonyítványok és kiváló referenciákkal bíró ügyes, szakképzett, róm. kath. vallású, nőtlen, 35 éves s a gazdálkodás minden ágában teljesen jártas, de különösen a gazdasági számfejtés, kettős könyvelések s az irodai munkák, a belső ügy a külső teendők ellátásában elméleti s gyakorlati teljes képzettség, szép írással,

nyelvismeretekkel és kellő intelligenciával bíró gazdatiszti, a ki az említettekben kívül az állatoknak a ragályos betegségek elleni védoztását is sikeresen kezeli, uradalom vagy nagyobb birtokban külső gazdatiszt, titkár vagy pénztárnoki állásra ajánlkozik.

Szíves megkeresések „S“ jegy alatt e lap kiadóhivatalához kéretnek. 68 (4—6)

Gazdatiszti állást

keres egy a kolozsmonostori gazd. tanintézetet jeles sikerrel végzett s több évi gyakorlattal bíró nőtlen férfi. — Tudakozódhatni a szerkesztőségénél.

A gazdák által teljesen kipróbált s tekintélyes gazdák által kitünően elismert permetező

gépek az Erdélyi Pincze-Egyletnél Kolozsvárt kaphatók.

számtartói állás

van betöltés alatt egy erdélyi uradalomban. Az állást elnyerni öhajtókkal a címet közli lapunk szerkesztőségére. (A válasza szükséges bélyeg beküldendő.)

Rendkívül olcsó jelzalog törlesztési kölcsönöket nyújt egy elsőrangú intézet. A helyesen felszerelt kölcsön kérvényekre a pénz egy hét alatt folyósíttatik. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

KÜHNE EDE

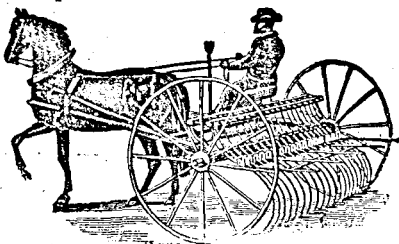
GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSON.

Főraktár: Budapest VI., Váci-körút 21. szám.

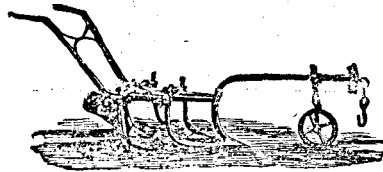
Ajánlja a beállott idényre:

mivelő eszközeit, lókapákat, töltőgetőket, új répagyomláló lókapát 18 frt.

Amerikai széna-gereblyéket 65 frt és 95 frt.

Cséplőkészletek, rosták, konkolyozók, Sack-féle vasekék, valamint a legjobb Laacke-féle szántó és rét boronák, könnyűi, olcsó

k e t t ő s - e k é k

43 (11—26)

nagy készletben vannak raktáron

ÚJ OLCSÓ SORVETŐ-GÉPEK!

1892. évi ábrás árjegyzékek bárkinek szolgálatára állanak ki és kívánatra azonnal megküldetnek.

Legujabb, önműködő, szabadalmazott

„Syphonia“

szőlő és növény-permetező

fölülmulja az összes eddig ismert permetezőket, mivel ez önműködőleg dolgozik.

Kivánatra rajzzal és részletes leirással készségesen szolgál 67 (8—10)

Mayfarth és Társa

mező-, gyümölcs- és szőlő-gazdasági gép-gyára.

Bécs, II. Taborstrasse 76. sz.

Arjegyzék ingyen. — Képviseleket elfogad.

Buday-fivérek szabó-üzlete Kolozsvárt.

Van szerencsénk a n. é. közönség bersos figyelmét a bel-monostoruteza Redout épületben levő

férfi szabó-üzletünkre

felhívni

Raktárunkon tartunk minden fajta bel- és külföldi szöveteket, mérték után készítünk pontos időre jótállás mellett Magyar és francia divat szerinti öltönyöket, salon, frakk, séta- és bármily előforduló egyenruhákat.

Több évi tapasztalatainkat Budapest és más nagyobb városokban szerevezve, azon kellemes helyzeiben vagyunk, hogy a kor igényeinek megfelelőleg a legdivatosabb e szakmában vágó öltönyöket, úgy mint bármelyik hírneves üzletben, a legjutányosabb árban előállíthatunk.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve maradunk kiváló tisztelettel

Buday-fivérek,
szabó-mesterek Kolozsvárt

56 (10—10)

Üzlethelyiség bel-monostoruteza Redout épület.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig:

spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniák, káli, chilisalétrom, szarv- és osontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitünőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok“ 1891. márczius 8-iki 10. 23 (22—52) számát.)

Arjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda:
Budapest. VI. Váci-körút 31.

Bujánovics Sándor,
elnök.